

VISOKA TEHNIČKA ŠKOLA STRUKOVNIH STUDIJA – SUBOTICA
SZABADKAI MŰSZAKI SZAKFŐISKOLA – SZABADKA
SUBOTICA TECH – COLLEGE OF APPLIED SCIENCES
MARKA OREŠKOVIĆA 16, 24000 SUBOTICA, SERBIA

www.vts.su.ac.rs

Tel: +381 (0)24/655-201

Fax: +381 (0)24/655-255

email: office@vts.su.ac.rs

Datum: 18.12.2017.

Br.: 01-495/2017

PREDMET: PRAVILNIK O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

Na osnovu člana 3 i 14. stav 1. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu ("Sl. glasnik RS", br. 101/2005 i 91/2015), i člana 16. Statuta Visoke tehničke škole strukovnih studija u Subotici, na sednici Saveta Škole koja je održana dana 18.12.2017. godine, usvojen je

PRAVILNIK O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom, u skladu sa Zakonom, uređuje se sprovođenje i unapređivanje bezbednosti i zdravlja na radu lica koja učestvuju u radnim procesima, kao i lica koja se zateknu u radnoj okolini, u Visokoj tehničkoj školi strukovnih studija u Subotici (u daljem tekstu: Poslodavac), u cilju sprečavanja povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom.

Član 2.

Prava, obaveze i odgovornosti Poslodavca i zaposlenih, nadležnosti i mere čijom se primenom, odnosno sprovođenjem osigurava bezbednost i zdravlje na radu - ostvaruju se u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu ("Sl. glasnik RS", br. 101/2005 i 91/2015) i propisima donetim na osnovu Zakona.

Sva prava, obaveze i odgovornosti, utvrđene Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu (u daljem tekstu: Zakon), u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu - bliže se uređuju ovim Pravilnikom.

Član 3.

Proces rada organizuje se tako, da svi zaposleni, mogu obavljati rad bez, odnosno uz najmanju moguću opasnost za bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Organizacija i proces rada moraju biti zasnovani na zakonskim propisima, kao i na propisanim merama i normativima kojima se obezbeđuje sigurnost na radu.

Preventivne mere u ostvarivanju bezbednosti i zdravlja na radu obezbeđuju se primenom savremenih tehničkih, ergonomskih, zdravstvenih, obrazovnih, socijalnih, organizacionih i drugih mera i sredstava za otklanjanje rizika od povređivanja i oštećenja zdravlja zaposlenih, ili njihovog svođenja na najmanju moguću meru, u skladu sa članom 7. Zakona.

Član 4.

Zaposleni imaju pravo i dužnost da se bliže upoznaju sa opasnostima i štetnostima na radu i da se stručno osposobe za bezbedan rad.

Član 5.

Sprovođenje zaštite na radu je pravo i obaveza svakog zaposlenog.

Nepridržavanje propisanih mera zaštite na radu predstavlja povredu radne obaveze, u skladu sa opštim aktom Poslodavca i ugovorom o radu.
Nesprovođenje propisanih mera zaštite na radu, povlači težu povredu radne obaveze i odgovornosti.

 lan 6.

Pravo na bezbednost i zdravlje na radu imaju:

1. Svi zaposleni kod Poslodavca;
2. Studenti kada se nalaze na teoretskoj i praktičnoj nastavi, obaveznom proizvodnom radu, profesionalnoj praksi (radionice, kabineti, laboratorije i dr.);
3. Lica koja se nalaze na stručnom osposobljavanju, prekvalifikaciji ili dokvalifikaciji;
4. Lica koja se zateknu u radnoj okolini radi obavljanja određenih poslova, ako je o njihovom prisustvu upoznat Poslodavac.

 lan 7.

Zaposleni kod Poslodavca razmatraju stanje zaštite na radu i daju predloge za uspešno sprovođenje i unapređenje zaštite na radu.

 lan 8.

Poslodavac je dužan da preduzima odgovarajuće mere za zaštitu zdravlja i bezbednosti zaposlenih, kao i da sprečava nastajanje profesionalnih oboljenja, i to:

- da smanjuje rizike u procesu rada od mehaničkog povređivanja, opasnog dejstva električne struje, štetnih materija, eksplozije i sl.,
- da prilagođava rad zaposlenim, naročito u pogledu upotrebe opreme i oruđa za rad, kao i metoda rada, radi ublažavanja jednoličnosti u procesu rada,
- kada je tehnički moguće, zameni opasne komponente sa bezopasnim ili manje opasnim,
- da sprovodi mere prevencije u tehnologiji, organizaciji rada i radnim uslovima,
- da daje odgovarajuća uputstva zaposlenima,
- da ceni zdravstveno stanje zaposlenih i njihovu bezbednost pri radu,
- da obezbedi obučavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad,
- da preduzima odgovarajuće mere preko dežurnih koji se nalaze na ulazu objekta Poslodavca i daje uputstva za pristup zaposlenima u prostorije Poslodavca i uputstvo za ulazak u krug prostora Poslodavca, licima koja dolaze po bilo kom osnovu, a nisu zaposleni kod Poslodavca.

II OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA

 lan 9.

Obaveze Poslodavca, u smislu ovog Pravilnika, istovremeno predstavljaju pravo i obavezu za sprovođenje mera bezbednosti i zdravlja na radu.

 lan 10.

Poslodavac obezbeđuje svakom zaposlenom rad na radnom mestu i u radnoj okolini u kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu.

Poslodavac obezbeđuje sprovođenje mera bezbednosti i zdravlja na radu, o svom trošku (ne prouzrokuje finansijske obaveze za zaposlenog i predstavnika zaposlenih i ne utiče na njihov materijalni i socijalni položaj stećen na radu i u vezi sa radom).

 lan 11.

Prilikom organizovanja rada i radnog procesa, Poslodavac obezbeđuje preventivne mere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih.

Preventivne mere koje obezbeđuje Poslodavac, rukovođene su sledećim principima:

1. Izbegavanje rizika;
2. Procena rizika koji se ne mogu izbeći na radnom mestu;
3. Otklanjanje rizika na njihovom izvoru primenom savremenih tehničkih rešenja;
4. Prilagođavanje rada i radnog mesta zaposlenom, naročito u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka, da bi se izbegla monotonija u radu, u cilju smanjenja njihovog uticaja na zdravlje zaposlenog;
5. Zamena opasnih tehnoloških procesa ili metoda rada bezopasnim ili manje opasnim;
6. Davanje prednosti kolektivnom radu pojedinačnim merama bezbednosti i zdravlja na radu;
7. Odgovarajuće osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad i izdavanje uputstava za bezbedan i siguran rad.

Finansijska sredstva potrebna za obezbeđenje i primenu preventivnih mera, na teret su Poslodavca, odnosno kako je to regulisano drugim aktima za obezbeđenje finansijskih sredstava za potrebe Poslodavca.

Član 12.

Preventivne mere u ostvarivanju bezbednosti i zdravlja na radu, obezbeđuju se primenom savremenih tehničkih, ergonomskih, zdravstvenih, obrazovnih, socijalnih, organizacionih i drugih mera i sredstava za otklanjanje rizika od povređivanja i oštećenja zdravlja zaposlenih ili njihovog svođenja na najmanju moguću meru, u postupku:

1. Korišćenja i održavanja tehnoloških procesa rada sa svom pripadajućom opremom za rad, u cilju bezbednog rada zaposlenih i usklađivanja hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti, mikroklimе i osvetljenja na radnim mestima i u radnim i pomoćnim prostorijama sa propisanim merama i normativima za delatnost koja se obavlja na tim radnim mestima i u tim radnim prostorijama;
2. Korišćenja i održavanja opreme za rad i objekata i drugih sredstava koja se koriste u procesu rada ili koja su na bilo koji način povezana sa procesom rada, tako da se u toku njihove upotrebe sprečava povređivanje ili oštećenje zdravlja zaposlenih;
3. Korišćenja sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti koji nisu mogli da budu otklonjeni primenom odgovarajućih preventivnih mera;
4. Obrazovanja, vaspitanja i osposobljavanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 13.

Poslodavac je, shodno Zakonu, dužan da:

1. Aktom u pismenoj formi odredi lice za bezbednost i zdravlje na radu shodno čl. 37 Zakona;
2. Zaposlenom odredi obavljanje poslova na kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
3. Obaveštava zaposlene i njihovog predstavnika o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, kao i o opasnostima od povreda i oštećenja zdravlja koji nastaju njihovim uvođenjem, odnosno da u takvim slučajevima donese odgovarajuća uputstva za bezbedan rad;
4. Osposobljava zaposlene za bezbedan i zdrav rad;
5. Obezbedi zaposlenima korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
6. Obezbedi održavanje sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu u ispravnom stanju;

7. Angažuje pravno lice sa licencom radi sprovođenja preventivnih i periodičnih pregleda i ispitivanja opreme za rad, kao i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne okoline;
8. Obezbedi na osnovu akta o proceni rizika i ocene službe medicine rada, propisane lekarske preglede zaposlenih u skladu sa Zakonom;
9. Obezbedi pružanje prve pomoći, kao i da osposobi odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći, spasavanje i evakuaciju u slučaju opasnosti;
10. Zaustavi svaku vrstu rada koji predstavlja neposrednu opasnost za život ili zdravlje zaposlenih.

Član 14.

Poslodavac je dužan da donese Akt o proceni rizika kojim je utvrdio postojeće stanje, moguće vrste opasnosti i štetnosti na radnom mestu u radnoj okolini, na osnovu kojih je procenio nivo rizika od nastanka povreda i oštećenja zdravlja zaposlenog, za sva radna mesta u radnoj okolini i utvrdio način i mere za njihovo otklanjanje.

Postupak procene rizika pokreće poslodavac shodno članu 13. Zakona i članu 17. Pravilnika o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini ("Sl. glasnik RS", br. 72/2006 i 84/2006, 84/2006 - ispr., 30/2010 i 102/2015).

Član 15.

Kada Poslodavac angažuje druga lica za obavljanje poslova, dužan je za njih da obezbedi propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu, u skladu sa Zakonom.

Član 16.

Poslodavac je dužan da pri svakoj promeni tehnološkog procesa, sredstva za rad prilagodi tom tehnološkom procesu pre početka rada.

Član 17.

Poslodavac je dužan da zaposlenima da na upotrebu sredstva za rad, odnosno sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu na kojima su primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu i da obezbedi kontrolu njihove upotrebe, u skladu sa namenom.

Član 18.

Poslodavac može zaposlenima dati na upotrebu opremu za rad, sredstvo i opremu za ličnu zaštitu na radu ili opasne materije, samo:

1. Ako raspolaže propisanom dokumentacijom na srpskom jeziku za njihovu upotrebu i održavanje, odnosno pakovanje, transport, korišćenje i skladištenje, u kojoj je proizvođač, odnosno isporučilac naveo sve bezbednosno-tehničke podatke, važne za ocenjivanje i otklanjanje rizika na radu;
2. Ako je obezbedio sve mere za bezbednost i zdravlje koje su određene tom dokumentacijom, u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu, tehničkim propisima i standardima.

Izuzetno, kada Poslodavac nije u mogućnosti da obezbedi dokumentaciju iz stava 1. tačka 1) ovog člana, dužan je da tu dokumentaciju pribavi od pravnog lica registrovanog za poslove kontrole kvaliteta proizvoda.

Poslodavac je dužan, kada je to potrebno, da obezbedi prevod dokumentacije iz st. 1. i 2. ovog člana na jezik koji zaposleni razume.

Član 19.

Kada zbog uvođenja nove tehnologije nisu propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu, Poslodavac, do donošenja odgovarajućih propisa, primenjuje opšte priznate mere kojima se osigurava bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Opšte priznatom merom, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se mera kojom se može otkloniti opasnost pri radu ili smanjiti štetnost po zdravlje zaposlenog, u meri u kojoj je to razumno izvodljivo.

Član 20.

Ako Aktom o proceni rizika utvrdi nedostatke u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu za čije su otklanjanje potrebna veća investiciona ulaganja, a život i zdravlje zaposlenog nisu teže ugroženi, Poslodavac je dužan da sačini poseban program o postupnom otklanjanju nedostataka i utvrdi rokove i visinu finansijskih ulaganja za realizaciju programa.

III PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH

1. Prava zaposlenih

Član 21.

Zaposleni ima pravo i obavezu da se pre početka rada upozna sa merama bezbednosti i zdravlja na radu na poslovima ili na radnom mestu na koje je određen, kao i da se osposobljava za njihovo sprovođenje.

Zaposleni ima pravo:

- 1) da poslodavcu daje predloge, primedbe i obaveštenja o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu;
- 2) da kontroliše svoje zdravlje prema rizicima radnog mesta, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Zaposleni koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, ima pravo i obavezu da obavi lekarski pregled na koji ga upućuje poslodavac.

Zaposleni je dužan da radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, na osnovu izveštaja službe medicine rada, kojim se utvrđuje da je zdravstveno sposoban za rad na tom radnom mestu.

Član 22.

Zaposleni ima pravo da odbije da radi:

- 1) ako mu prethodi neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu sprovedene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radnom mestu na koje je određen, sve dok se te mere ne obezbede;
- 2) ako mu poslodavac nije obezbedio propisani lekarski pregled ili ako se na lekarskom pregledu utvrdi da ne ispunjava propisane zdravstvene uslove, u smislu člana 43. Zakona, za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom;
- 3) ako u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad nije upoznat sa svim vrstama rizika i merama za njihovo otklanjanje, u smislu člana 27. stav 2. Zakona, na poslovima ili na radnom mestu na koje ga je poslodavac odredio;
- 4) duže od punog radnog vremena, odnosno noću ako bi, prema oceni službe medicine rada, takav rad mogao da pogorša njegovo zdravstveno stanje;
- 5) na sredstvu za rad na kojem nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana, zaposleni može da se pismenim zahtevom obrati Poslodavcu radi preduzimanja mera koje, po mišljenju zaposlenog, nisu sprovedene.

Ako Poslodavac ne postupi po zahtevu iz stava 2. ovog člana u roku od osam dana od prijema zahteva, zaposleni ima pravo da podnese zahtev za zaštitu prava inspekciji rada.

Kada zaposleni odbije da radi u slučajevima iz stava 1. ovog člana, a Poslodavac smatra da zahtev zaposlenog nije opravdan, Poslodavac je dužan da odmah obavesti inspekciju rada.

2. Obaveze zaposlenih

Član 23.

Zaposleni je dužan da primenjuje propisane mere za bezbedan i zdrav rad, da namenski koristi sredstva za rad i opasne materije, da koristi propisana sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu i da sa njima pažljivo rukuje, da ne bi ugrozio svoju bezbednost i zdravlje kao i bezbednost i zdravlje drugih lica.

Zaposleni je dužan da pre početka rada pregleda svoje radno mesto uključujući i sredstva za rad koja koristi, kao i sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu, i da u slučaju uočenih nedostataka izvesti Poslodavca ili drugo ovlašćeno lice.

Pre napuštanja radnog mesta zaposleni je dužan da radno mesto i sredstva za rad ostavi u stanju da ne ugrožavaju druge zaposlene.

Član 24.

Zaposleni je dužan da, u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavesti Poslodavca o nepravilnostima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi na radnom mestu mogla da ugrozi njegovu bezbednost i zdravlje ili bezbednost i zdravlje drugih zaposlenih.

Ako Poslodavac posle dobijenog obaveštenja iz stava 1. ovog člana ne otkloni nepravilnosti, štetnosti, opasnosti ili druge pojave u roku od osam dana ili ako zaposleni smatra da za otklanjanje utvrđenih pojava nisu sprovedene odgovarajuće mere za bezbednost i zdravlje, zaposleni se može obratiti nadležnoj inspekciji rada, o čemu obaveštava lice za bezbednost i zdravlje na radu.

Zaposleni je dužan da saraduje sa Poslodavcem i licem za bezbednost i zdravlje na radu, kako bi se sprovele propisane mere za bezbednost i zdravlje na poslovima na kojima radi.

3. Odgovornost zaposlenih

Član 25.

Zaposleni koji se ne pridržava propisanih mera zaštite na radu čini težu povredu radne dužnosti.

Zaposleni koji se ne pridržava propisanih mera zaštite na radu, ne koristi sredstva lične zaštite na radu ili ako odbije da postupa po uputstvima odgovornog zaposlenog, sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima, može se privremeno udaljiti sa radnog mesta ili mu se može otkazati ugovor o radu kod Poslodavca.

Na osnovu člana 179. stav 3. tačke 4. Zakona o radu ("Sl. glasnik RS", br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 i 13/2017 - odluka US), zaposlenom zbog dolaska na rad pod dejstvom alkohola ili drugih opojnih sredstava, odnosno upotrebe alkohola ili drugih opojnih sredstava u toku radnog vremena, koje ima ili može da ima uticaj na obavljanje posla, Poslodavac može da otkáže ugovor o radu kako je to regulisano navedenim članom.

Shodno članu 179a Zakona o radu, Poslodavac ima pravo da zaposlenom za povredu radne obaveze ili nepoštovanje radne discipline u smislu člana 179. st. 2. i 3. Zakona o radu da, ako smatra da postoje olakšavajuće okolnosti ili da povreda radne obaveze, odnosno nepoštovanje radne discipline, nije takve prirode da zaposlenom treba da prestane radni odnos, umesto otkaza ugovora o radu, izrekne jednu od sledećih mera:

1. Privremeno udaljenje sa rada bez naknade zarade, u trajanju od jednog do petnaest radnih dana,
2. Novčanu kaznu u visini do 20% osnovne zarade zaposlenog za mesec u kome je novčana kazna izrečena, u trajanju do tri meseca, koja se izvršava obustavom od zarade, na osnovu rešenja Poslodavca o izrečenoj meri,

3. Opomenu, sa najavom otkaza u kojoj se navodi da će Poslodavac zaposlenom otkazati ugovor o radu bez ponovnog upozorenja iz člana 180. Zakona o radu, ako u narednom roku od šest meseci učini istu povredu radne obaveze ili nepoštovanje radne discipline.

Član 26.

Kada mu preti neposredna opasnost po život ili zdravlje, zaposleni ima pravo da preduzme odgovarajuće mere, u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja mu stoje na raspolaganju i da napusti radno mesto, radni proces, odnosno radnu okolinu.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, zaposleni nije odgovoran za štetu koju prouzrokuje Poslodavcu.

IV OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH

Član 27.

Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje zaposlenog za bezbedan i zdrav rad shodno članu 27. Zakona, kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno drugog radnog angažovanja, premeštaja na druge poslove, prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad ili promene opreme za rad, kao i kod promene procesa rada koji može prouzrokovati promenu mera za bezbedan i zdrav rad.

Poslodavac je dužan da zaposlenog u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad upozna sa svim vrstama rizika na poslovima na koje ga određuje i o konkretnim merama za bezbednost i zdravlje na radu, u skladu sa aktom o proceni rizika.

Osposobljavanje iz stava 1. ovog člana Poslodavac obezbeđuje u toku radnog vremena, a troškovi osposobljavanja ne mogu biti na teret zaposlenog.

Osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad zaposlenog mora da bude prilagođeno specifičnostima njegovog radnog mesta i sprovodi se po programu, čiji sadržaj Poslodavac mora, kada je to potrebno, da obnavlja i menja.

Ako Poslodavac odredi zaposlenom da istovremeno obavlja poslove na dva ili više radnih mesta, dužan je da zaposlenog osposobi za bezbedan i zdrav rad na svakom od radnih mesta.

Član 28.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad Poslodavac obavlja teorijski i praktično, u skladu sa programom osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad koji donosi Poslodavac.

Provera teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenog za bezbedan i zdrav rad obavlja se na radnom mestu.

Periodične provere osposobljenosti za bezbedan i zdrav rad zaposlenog koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom vrše se najkasnije u roku od jedne godine od dana prethodne provere, a na ostalim radnim mestima najkasnije u roku od četiri godine od dana prethodne provere.

Osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad obavlja se na jeziku koji zaposleni razume i prilagođava se mogućnostima i sposobnostima osoba sa invaliditetom.

Član 29.

Poslodavac kod koga, na osnovu ugovora, sporazuma ili po bilo kom drugom osnovu, obavljaju rad zaposleni drugog poslodavca, dužan je da te zaposlene osposobi za bezbedan i zdrav rad, u skladu sa Zakonom.

Član 30.

Kada tehnološki proces rada zahteva dodatno osposobljavanje zaposlenog za bezbedan i zdrav rad, Poslodavac je dužan da upozna zaposlenog o obavljanju procesa rada na bezbedan način, putem obaveštavanja, uputstava ili instrukcija u pismenoj formi. U izuzetnim slučajevima, kada zaposlenom preti neposredna opasnost po život ili zdravlje, zbog hitnosti, obaveštenja, uputstva ili instrukcije mogu se dati u usmenoj formi. Poslodavac je dužan da obezbedi da zaposlena žena za vreme trudnoće, zaposleni mlađi od 18 godina života i zaposleni sa smanjenom radnom sposobnošću, i pored osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad, budu u pismenoj formi obavešteni o rezultatima procene rizika na radnom mestu i o merama kojima se rizici otklanjaju, u cilju povećanja bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 31.

Poslodavac je dužan da svako lice, koje se po bilo kom osnovu nalazi u radnoj okolini, upozori na opasna mesta ili na štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, odnosno na mere bezbednosti koje mora da primeni, i da ga usmeri na bezbedne zone za kretanje.

Poslodavac je dužan da vidno obeleži i istakne oznake za bezbednost ili zdravlje radi obaveštavanja i informisanja zaposlenih o rizicima u tehnološkom procesu, pravcima kretanja i dozvoljenim mestima zadržavanja kao i o merama za sprečavanje ili otklanjanje rizika.

V ORGANIZOVANJE POSLOVA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU

Član 32.

Poslodavac je dužan da organizuje poslove za bezbednost i zdravlje na radu.

Poslove bezbednosti i zdravlja na radu može da obavlja lice koje ima položen stručni ispit u skladu sa Zakonom.

Za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu poslodavac može da odredi jednog ili više od svojih zaposlenih ili da (ukoliko se pojavi potreba) angažuje pravno lice, odnosno preduzetnika koji imaju licencu (u daljem tekstu: lice za bezbednost i zdravlje na radu), shodno članu 37. Zakona.

Poslodavac odlučuje o načinu organizovanja poslova za bezbednost i zdravlje na radu u zavisnosti od:

1. Tehnološkog procesa,
2. Organizacije, prirode i obima procesa rada,
3. Broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada,
4. Broja radnih smena,
5. Procenjenih rizika,
6. Vrste delatnosti.

Član 33.

Poslodavac je dužan da omogući licu za bezbednost i zdravlje na radu nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa Zakonom i pristup svim potrebnim podacima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu neposredno je odgovorno prema Zakonu i ne može da trpi štetne posledice, ako svoj posao obavlja u skladu sa Zakonom.

Poslodavac je dužan da obezbedi usavršavanje znanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenom koga odredi za obavljanje tih poslova.

Član 34.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu obavlja poslove u skladu sa Zakonom, a naročito:

1. Učestvuje u pripremi akta o proceni rizika;
2. Vršiti kontrolu i daje savete Poslodavcu u planiranju, izboru, korišćenju i održavanju sredstava za rad, opasnih materija i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
3. Učestvuje u opremanju i uređivanju radnog mesta u cilju obezbeđivanja bezbednih i zdravih uslova rada;
4. Organizuje preventivna i periodična ispitivanja uslova radne okoline;
5. Organizuje preventivne i periodične preglede i ispitivanja opreme za rad;
6. Predlaže mere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnom mestu sa povećanim rizikom;
7. Svakodnevno prati i kontroliše primenu mera za bezbednost i zdravlje zaposlenih na radu;
8. Prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim oboljenjima, kao i bolestima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izveštaje sa predlozima mera za njihovo otklanjanje;
9. Priprema i sprovodi osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad;
10. Priprema uputstva za bezbedan rad i kontroliše njihovu primenu;
11. Zabranjuje rad na radnom mestu ili upotrebu sredstva za rad, u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog;
12. Sarađuje i koordinira rad sa službom medicine rada po svim pitanjima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
13. Vodi evidencije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod Poslodavca.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu dužno je da u pismenoj formi izvesti Poslodavca i predstavnika zaposlenih o zabrani rada iz stava 1. tačka 11) ovog člana.

Ako Poslodavac, i pored zabrane rada u smislu stava 1. tačka 11) ovog člana, naloži zaposlenom da nastavi rad, lice za bezbednost i zdravlje na radu dužno je da o tome odmah izvesti nadležnu inspekciju rada.

Član 35.

Za obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih na radu Poslodavac angažuje službu medicine rada.

Služba medicine rada iz stava 1. ovog člana dužna je da obavlja poslove u skladu sa Zakonom, a naročito:

1. Učestvuje u identifikaciji i proceni rizika na radnom mestu i radnoj okolini prilikom sastavljanja akta o proceni rizika;
2. Upoznaje zaposlene sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove osposobljavanja zaposlenih za pružanje prve pomoći;
3. Utvrđuje i ispituje uzroke nastanka profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom;
4. Ocenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju da ispunjavaju zaposleni za obavljanje određenih poslova na radnom mestu sa povećanim rizikom ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenom opremom za rad;
5. Vršiti prethodne i periodične lekarske preglede zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom i izdaje izveštaje o lekarskim pregledima u skladu sa propisima obezbednosti i zdravlja na radu;

6. Učestvuje u organizovanju prve pomoći, spasavanju i evakuaciji u slučaju povređivanja zaposlenih ili havarija;
7. Daje savete poslodavcu pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema zdravstvenoj sposobnosti zaposlenog;
8. Savetuje Poslodavca u izboru i testiranju novih sredstava za rad, opasnih materija i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, sa zdravstvenog aspekta;
9. Učestvuje u analizi povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom;
10. Neposredno saraduje sa licem za bezbednost i zdravlje na radu.

Prethodne i periodične lekarske preglede zaposlenih u smislu stava 2. tačka 5) ovog člana može da vrši služba medicine rada koja ima propisanu opremu, prostorije i stručni kadar.

Član 36.

Lični podaci prikupljeni u vezi sa lekarskim pregledima zaposlenog - poverljive su prirode i pod nadzorom su službe medicine rada, koja vrši te preglede.

Podaci o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom dostavljaju se organizacijama prema članu 7 Pravilnika o sadržaju i načinu izdavanja obrasca izveštaja o povredi na radu, profesionalnom oboljenju („Službeni glasnik RS“, br. 72/2006 od 29.8.2006. godine i 84/2006.i 4/2016 od 22.1.2016 godine).

Podaci iz stava 2. ovog člana mogu se dostavljati drugim licima, samo uz pismenu saglasnost zaposlenog.

Izveštaj o lekarskom pregledu zaposlenog dostavlja se Poslodavcu na način kojim se ne narušava princip poverljivosti ličnih podataka.

Nije dozvoljeno korišćenje podataka prikupljenih po osnovu lekarskih pregleda zaposlenih u svrhu diskriminacije zaposlenih.

Član 37.

Poslodavac je dužan da zaposlenom na radnom mestu sa povećanim rizikom pre početka rada obezbedi prethodni lekarski pregled, kao i periodični lekarski pregled u toku rada.

Prethodni i periodični lekarski pregledi zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom vrše se na način, po postupku i u rokovima utvrđenim Aktom o proceni rizika.

Ako se u postupku periodičnog lekarskog pregleda utvrdi da zaposleni ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mestu sa povećanim rizikom, poslodavac je dužan da ga premesti na drugo radno mesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima.

Neispunjavanje posebnih zdravstvenih uslova za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom ne može biti razlog za otkaz ugovora o radu.

VI PREDSTAVNIK ZAPOSLENIH ZA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJE NA RADU

Član 38.

Zaposleni kod Poslodavca imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika za bezbednost i zdravlje na radu.

Poslodavac je dužan da obrazuje Odbor za bezbednost i zdravlje na radu (u daljem tekstu: Odbor), s obzirom da Poslodavac ima više od 50 zaposlenih, a shodno članu 44. Zakona.

Član 39.

Poslodavac je dužan da najmanje jednom predstavniku zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu omogući odsustvo sa rada u obavljanju poslova radnog mesta na koje je raspoređen u trajanju od najmanje pet časova rada mesečno s pravom na naknadu zarade koja se obračunava i isplaćuje u istom iznosu kao da je radio na poslovima radnog mesta, kao i da

obezbedi tehničko-prostorne uslove u skladu sa prostornim i finansijskim mogućnostima, radi obavljanja aktivnosti predstavnika zaposlenih.

Član 40.

Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih, odnosno Odboru omogući:

1. Uvid u sve akte koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu.
2. Da učestvuje u razmatranju svih pitanja koja se odnose na sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu.
3. Uvid u podatke koji se odnose na bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Član 41.

Predstavnik zaposlenih, ima pravo:

1. Da Poslodavcu daje predloge o svim pitanjima koja se odnose na bezbednost i zdravlje na radu;
2. Da zahteva od Poslodavca da preduzme odgovarajuće mere za otklanjanje ili smanjenje rizika koji ugrožava bezbednost i zdravlje zaposlenih;
3. Da zahteva vršenje nadzora od strane inspekcije rada, ako smatra da Poslodavac nije sproveo odgovarajuće mere za bezbednost i zdravlje na radu.

Predstavnik zaposlenih, ima pravo da prisustvuju inspekcijskom nadzoru.

Član 42.

Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih upozna:

1. Sa nalazima i predlozima ili preduzetim merama inspekcije rada;
2. Sa izveštajima o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i oboljenjima u vezi sa radom i o preduzetim merama za bezbednost i zdravlje na radu;
3. O preduzetim merama za sprečavanje neposredne opasnosti po život i zdravlje.

Član 43.

Poslodavac i predstavnik zaposlenih i sindikat, dužni su da međusobno saraduju o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa članom 48. Zakona i drugim propisima.

VII EVIDENCIJA, SARADNJA I IZVEŠTAVANJE

Član 44.

Poslodavac vodi i čuva evidencije o:

1. Radnim mestima sa povećanim rizikom;
2. Zaposlenima raspoređenim na radna mesta sa povećanim rizikom i lekarskim pregledima zaposlenih raspoređenih na ta radna mesta;
3. Povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom;
4. Zaposlenima osposobljenim za bezbedan i zdrav rad;
5. Opasnim materijama koje koristi u toku rada;
6. Izvršenim ispitivanjima radne okoline;
7. Izvršenim pregledima i ispitivanjima opreme za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
8. Poslodavac je dužan da izvesti nadležnu inspekciju i druge organe, shodno članu 50. Zakona.

Član 45.

Poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od nastanka, usmeno i u pismenoj formi prijavi nadležnoj inspekciji rada i nadležnom organu za unutrašnje poslove svaku smrtnu, kolektivnu ili tešku povredu na radu, povredu na radu zbog koje zaposleni nije sposoban za rad više od tri uzastopna radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Poslodavac je dužan da, najkasnije u roku od tri uzastopna radna dana od dana saznanja, prijavi nadležnoj inspekciji rada profesionalno oboljenje, odnosno oboljenje u vezi sa radom zaposlenog.

Član 46.

Izveštaj o povredi na radu, profesionalnom oboljenju i oboljenju u vezi sa radom koji se dogode na radnom mestu, Poslodavac dostavlja zaposlenom koji je pretrpeo povredu, odnosno oboljenje i organizacijama nadležnim za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje i Upravi za bezbednost i zdravlje na radu Beograd.

Poslodavac je dužan, da na zahtev inspektora rada ili predstavnika zaposlenih, dostavi izveštaj o stanju bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih, kao i o sprovedenim merama.

Član 47.

Poslodavac je dužan da zaposlene osigura od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom, radi obezbeđivanja naknade štete shodno članu 53. Zakona.

Finansijska sredstva za osiguranje iz stava 1. ovog člana padaju na teret Poslodavca, a određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povređivanja, profesionalnog oboljenja ili oboljenja u vezi sa radom na radnom mestu i radnoj okolini.

VIII MERE ZAŠTITE

Član 48.

Poslodavac je dužan da, shodno Zakonu, u cilju obezbeđivanja bezbednosti i zaštite zdravlja na radu, Aktom o proceni rizika utvrdi moguće vrste opasnosti, proceni rizike i utvrdi mere i način i rokove za njihovo sprečavanje, otklanjanje ili smanjenje.

1. Radne prostorije

Član 49.

Sve radne prostorije moraju biti, prema vrsti posla, dovoljno osvetljene prirodnom ili veštačkom svetlošću.

Prozori, osvetljavajući otvori i drugi elementi za osvetljavanje - moraju se održavati čistim i u ispravnom stanju.

Veštačko osvetljavanje radnih prostorija - mora biti tako izvedeno da blještavošću ne zaslepljuje zaposlene.

Sva mesta koja predstavljaju naročitu opasnost pri kretanju zaposlenih - moraju biti dobro osvetljena.

Zidovi i tavanice radnih prostorija moraju imati takvu boju i površinu da upijaju što manje svetla.

Član 50.

Radne prostorije zimi moraju biti zagrejane.

Temperatura radnih prostorija mora odgovarati propisanim vrednostima te radne prostorije. Pri tom se mora uzeti u obzir vlažnost, strujanje vazduha i intenzitet telesnog rada.

Član 51.

Vazduh radnih prostorija mora da bude umereno vlažan, sa relativnom vlažnošću od 30% do 80%, u zavisnosti od temperature i strujanja vazduha.

Član 52.

U radnim prostorijama mora da se obezbedi prirodna ili veštačka ventilacija, a prema važećim propisima za ventilaciju radnih prostorija.

Uređaji za ventilaciju moraju se održavati u ispravnom stanju, a svaki kvar mora se na vreme prijaviti i otkloniti.

Zabranjeno je da se uništavaju ili odstranjuju uređaji za veštačku ventilaciju.

2. Buka i vibracija

Član 53.

Buka i vibracija u radnim prostorijama ukoliko se utvrdi merenjem da je veća od dozvoljene, mora se svesti na najmanju moguću meru kako bi se sprečila oboljenja zaposlenih.

Član 54.

Na svim mestima gde buka prelazi dozvoljenu granicu koja je utvrđena prilikom ispitivanja uslova radne sredine, zaposleni su dužni da upotrebljavaju sredstva za zaštitu sluha (ušne antifone, ušne školjke i sl.).

3. Oruđa za rad, uređaji, aparati, naprave, mašine i druga oprema i sredstva koja se koriste za rad i pri radu

Član 55.

Oruđa za rad i sredstva koja služe pri radu (aparati, mašine, uređaji, naprave ...) mogu se upotrebljavati samo za određenu svrhu, odnosno određenu (deklarisanu) namenu.

Sigurnosne naprave i zaštitna sredstva na oruđima i sredstvima za rad, moraju se upotrebljavati prema svojoj nameni.

Član 56.

Zabranjena je zloupotreba i samovoljno odstranjivanje zaštitnih sredstava, kao i njihovo namerno oštećenje.

Nedostatke i kvarove treba odmah prijaviti neposrednom rukovodiocu.

Član 57.

Održavanje oruđa za rad, uređaja, naprava i proizvodnih sredstava mogu da vrše samo za to određeni i stručno osposobljeni zaposleni.

Pre puštanja u rad oruđa za rad i uređaja, naprava i drugih sredstava kojima je vršeno održavanje i popravka, obavezno se mora proveriti da li funkcionišu i da li na njima postoje zaštitna sredstva.

Član 58.

Radi preduzimanja odgovarajućih preventivnih mera, a u cilju povećanja bezbednosti na radu, kod Poslodavca se vrše periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad.

4. Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu

Član 59.

Na poslovima gde se primenom tehničkih i ostalih zaštitnih mera na radu ne mogu potpuno otkloniti izvori opasnosti, zaposleni koriste sredstva i opremu za ličnu zaštitu.

Snabdevanje zaposlenih zaštitnom obucom, odecom i ostalim sredstvima i opremom za ličnu zaštitu - određeno je standardima i pozitivnim propisima, odnosno Aktom o proceni rizika za radna mesta i u radnoj okolini.

Član 60.

Zaposlenom se neposredno izdaju na upotrebu sredstva i oprema za ličnu zaštitu, preko reversa, uz napomenu o roku trajanja sredstva zaštite.

U revers se unosi datum izdavanja i da li je sredstvo novo ili je već upotrebljavano, kao i dan isteka roka trajanja.

Nije dozvoljena upotreba sredstava za zaštitu na radu koja, usled dotrajalosti ili oštećenja, ne zaštićuju zaposlenog od štetnosti kojima je izložen.

Član 61.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu koristi se samo u za to određene svrhe, u toku radnog vremena i na poslovima i radnim zadacima Poslodavca.

Ova sredstva nije dozvoljeno koristiti u privatne svrhe.

Zaposleni koji po bilo kom osnovu prestane da radi kod Poslodavca, obavezan je da vrati sredstva ili da prema knjigovodstvenom stanju nadoknadi njihovu protivvrednost.

Član 62.

Za svako oštećenje ili gubitak sredstava za ličnu zaštitu, do koga je došlo usled nemarnosti ili nepažnje, zaposleni je dužan da nadoknadi štetu, u skladu sa opštim aktom Poslodavca.

Svako sredstvo koje je postalo neupotrebljivo, mora se povući iz upotrebe i rashodovati.

O oštećenju ili dotrajalosti sredstava lične zaštite iz stava 2. ovog člana, zaposleni je dužan da odmah obavesti neposrednog rukovodioca.

Odluku o rashodovanju donosi Poslodavac ili lice koje on ovlasti.

5. Električna struja i električni uređaji

Član 63.

Opasna mesta (električni vodovi, gole električne žice i sl.) moraju biti obeležena vidnim oznakama, npr. "opasno po život".

U prostoriji sa električnim uređajima dozvoljen je pristup samo stručnim zaposlenim licima. Prekidači za osvetljavanje moraju se nalaziti odmah kraj ulaza u prostorije, nadohvat ruke.

Član 64.

Metalne zaštitne kutije za električne instalacije moraju biti uzemljene.

U neposrednoj blizini delova pod električnim naponom, moraju se namestiti table i natpisi koji upozoravaju na opasnost od električne struje.

Član 65.

Sve sklopke koje služe za isključenje struje moraju biti tako izrađene i postavljene da pri pravilnom otvaranju, pod normalnom pogonskom strujom, ne stvaraju električni luk.

Član 66.

Alati i naprave sa elektromotornim pogonom moraju imati naprave protiv previsokog dodirnog napona, bez obzira na to u kakvim se prostorijama upotrebljavaju.

Električni vodovi i prenosne naprave i alati mogu se upotrebljavati samo ako su izolovani gumom sa radioničkim opletom ili radioničkim gajtanima.

6. Opasne i štetne materije

Član 67.

Lako zapaljive ili eksplozivne materije (butan gas i sl.), ne smeju se smeštati u radne prostorije.

7. Protivpožarna zaštita

Član 68.

Protivpožarna zaštita - edukacija zaposlenih, provera teorijskog i praktičnog znanja zaposlenih, nabavka, održavanje i kontrola aparata i sredstava - regulisana je posebnim Pravilnikom.

IX NAČIN I POSTUPAK UPUĆIVANJA ZAPOSLENIH NA LEKARSKI PREGLED

Član 69.

Svaki zaposleni, pre stupanja na rad kod Poslodavca, podvrgava se lekarskom pregledu radi utvrđivanja zdravstvenog stanja i radne sposobnosti, a prema Aktu o proceni rizika, odnosno Zakonom kojim se bliže reguliše obaveze u pogledu zdravstvene sposobnosti kod Poslodavca.

Član 70.

Na poslovima gde postoje mogućnosti profesionalnih i drugih oboljenja u vezi sa radom, ne mogu da budu raspoređeni zaposleni koji su skloni takvim oboljenjima. Zaposlene, koji su skloni profesionalnim oboljenjima i povredama na radu, Poslodavac je dužan da rasporedi na druge poslove, u skladu sa Aktom o proceni rizika i sistematizaciji poslova.

Član 71.

Zaposleni, koji obavljaju poslove na kojima postoji povećana opasnost od povređivanja na radu ili profesionalnog oboljenja, pored zdravstvenog pregleda, pre zasnivanja radnog odnosa, obavezni su na periodični preventivni lekarski pregled, kako je to regulisano Aktom o proceni rizika.

X UTVRĐIVANJE POVREDA RADNIH OBAVEZA

Član 72.

Povredama na radu smatraju se povrede prouzrokovane na poslu, na putu od stana do mesta rada i obratno, na putu radi izvršavanja službenih zadataka i na putu preduzetom radi stupanja na rad, na poslu koji je osiguran.

Član 73.

Svaku povredu na radu i naglo oboljenje na radu, kao i povredu u dolasku na posao i povratku sa rada, zaposleni je obavezan da prijavi neposrednom rukovodiocu. Ako zbog teže povređenosti, odnosno naglog oboljenja zaposleni nije u mogućnosti da sam prijavi povredu, obavezan je da to učini zaposleni koji se najbliže zatekao na mestu događaja.

XI NAČIN PRUŽANJA PRVE POMOĆI NA RADU U SLUČAJU POVREDE ILI OBOLJENJA ZAPOSLENOG NA RADU

Član 74.

Prvu pomoć u slučaju povrede, trovanja ili naglog oboljenja za vreme rada pružaju:

- zaposleni sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima;
- lice koje odredi odgovorno i ovlašćeno lice Poslodavca (direktor),
- svaki zaposleni.

Član 75.

Poslodavac je dužan da, na vidljivom i lako pristupačnom mestu, postavi ormarić za pružanje prve pomoći.

Na ormariću moraju biti naznačeni: prezime i ime zaposlenog zaduženog za pružanje prve pomoći, broj telefona zdravstvene organizacije, nadležna služba inspekcije rada i služba organa unutrašnjih poslova.

U ormariću se nalazi materijal kako je to propisano Aktom o proceni rizika odnosno Pravilnikom o načinu pružanja prve pomoći, vrsti sredstava i opreme koji moraju biti obezbeđeni na radnom mestu, načinu i rokovima osposobljavanja zaposlenih za pružanje prve pomoći ("Službeni glasnik RS", broj 109/2016).

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 76.

Zaštitne mere utvrđene ovim Pravilnikom, primenjuju se danom stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Član 77.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bezbednosti i zdravlju na radu, koji je usvojen na sednici Saveta Škole dana 28.02.2011.godine.

Član 78.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli Škole.

